

ΜΙΑ ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ: ΕΘΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ (Αύγουστος 2007)

Συγγραφέας: ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

Παρά το ότι οι πυρκαγιές των δασών συνεχίζονται, ή ίσως και γι' αυτόν τον λόγο, το αρχικό «σοκ και δέος» που είχε επικρατήσει στην ελληνική κοινωνία, ιδιαίτερα μετά το ολοκαύτωμα της Πάρνηθας φαίνεται να απορροφάται μετά τη χορήγηση του ισχυρότατου αντιδότη της δοκιμασμένης και ανθεκτικής ρουτίνας των συνήθων πολιτικών αναδράσεων και αντεγκλήσεων για θέματα αναπόφευκτα μεν αλλά που τοποθετούνται στο οικείο γήπεδο της καθημερινής διαχείρισης, των επιμέρους παρεμβάσεων και «λύσεων» και της τακτικής αμφισβήτησής τους.

Αναφορές στα μεγάλα και σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα γίνονται βέβαια με ιεροτελεστικό τρόπο και με απλές επικεφαλίδες, αλλά το προσκήνιο καταλαμβάνουν όλο και περισσότερο, όλο και πιο επιτακτικά, οι αντεγκλήσεις ως προς τη διαδικασία, την τακτική της Πυροσβεστικής, τους διορισμούς και τις απολύσεις, τα μπιλιετάκια, το ύψος και τις προθεσμίες καταβολής κάποιων αποζημιώσεων κ.λπ.

Και βέβαια τα περισσότερα από αυτά τα ζητήματα είναι και σοβαρά και ενδεικτικά της δεινής κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει ο δημόσιος μηχανισμός διαχείρισης και παρέμβασης στην όποια κρίση ή μεταρρύθμιση, της αρρυθμίας του και της αναποτελεσματικότητάς του. Αλλά το εύρος και το βάθος των καταστροφών από τις πυρκαγιές, που για κάποιο διάστημα προκάλεσαν ρίγος στο σύνολο της ελληνικής κοινωνίας, είχε ακριβώς γι' αυτόν το λόγο επιτρέψει να έλθουν στην επιφάνεια πολύ βαθύτεροι προβληματισμοί και αναζητήσεις, ακόμη και προτάσεις που έως και προ ολίγου θεωρούνταν περιθωριακές ή ουτοπικές. Θα περιοριστώ εδώ στο να επαναλάβω μερικές πολύ συγκεκριμένες προτάσεις που επεξεργάζεται ο ΣΥΝ και που τις έχει ήδη καταθέσει για δημόσια συζήτηση, χωρίς σημαντική ανταπόκριση έως τώρα! Θα προσθέσω ότι επιπλέον είναι άκρως ρεαλιστικές, ανταποκρίνονται δηλαδή στη δραματικότητα της κρίσης, στην κλίμακα και την ένταση των φαινομένων, όπως εξάλλου τα περιγράφουν περίπου οι ... πάντες, χωρίς όμως να προχωρούν και σε προτάσεις αντιμετώπισής τους! Πράγμα που οδηγεί φυσικά στο ερώτημα αν πραγματικά πιστεύουν τα όσα δραματικά εξεφώνησαν την ώρα της έκρηξης των φαινομένων ...

Ανάμεσα σε αυτές τις προτάσεις και διεκδικήσεις υπάρχουν αυτές που φαίνονται ώριμες ακόμη και σε παράγοντες της κυβερνητικής παράταξης, ενώ πια έχουν γίνει και γενικότερο αίτημα της επιστημονικής κοινότητας και των πολιτών: ολοκλήρωση του κτηματολογίου, ταχύτατη σύνταξη του δασολογίου (πολύ εφικτή, αν δημοσιοποιηθούν οι δασικοί χάρτες που περιμένουν εδώ και τριάντα χρόνια...), απόσυρση της πρότασης αναθεώρησης του άρθρου 24 του Συντάγματος, ίδρυση αυτόνομου και κανονικά στελεχωμένου Υπουργείου Περιβάλλοντος, πλήρης ενσωμάτωση της κοινοτικής νομοθεσίας και αξιοποίηση κονδυλίων, αλλά πολύ περισσότερο των θεσμικών και διοικητικών δυνατοτήτων (την οργάνωση και το συντονισμό της δασοφυλάξης σε κοινοτικό επίπεδο, ώστε μεταξύ άλλων να υπάρξει και ορθολογικότερη χρήση των τεχνικών μέσων... την έχει ζητήσει ο ΣΥΝ στο Ευρωκοινοβούλιο πριν από δέκα χρόνια!), εφαρμογή της υπάρχουσας νομοθεσίας ως προς τις προστατευόμενες περιοχές, πρασίνισμα των ελεύθερων χώρων της Αττικής και άλλων μεγάλων αστικών συγκροτημάτων της χώρας κ.λπ.

Υπάρχουν τώρα και άλλες προτάσεις που συνδέονται φυσικά με τα προηγούμενα και απαντούν σε ενστάσεις αδυναμίας του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου και άλλες δικαιολογίες που απλώς τείνουν να νομιμοποιήσουν την απραξία και την παράλυση της εφαρμοζόμενης πολιτικής ή την απουσία της.

Οι πάντες συμφωνούν ότι οι καταστροφές των δασών και γενικότερα των ελεύθερων χώρων σχετίζονται με τον τρόπο που γίνεται εν Ελλάδι η οικοδόμηση. Η οποία ξεκινά ως αυθαίρετη, μετά από καταπάτηση, δηλαδή καθαρή και διακεκριμένη κλοπή δημόσιου και κοινωνικού πλούτου, και καταλήγει σε «ρυθμίσεις» και τελικά νομιμοποίηση, ενίοτε συνοδευόμενη από μια ψευδεπίγραφη ένταξη σε κάποιο «σχέδιο πόλεως» που απλώς αναγνωρίζει την κατάσταση και παρουσιάζει πλέον ως «πόλεις» τα συνονθυλεύματα κτιρίων, τους λαβύρινθους δρόμων και δικτύων και την απουσία της όποιας κοινωνικής υποδομής που θαυμάζουμε στις λουτροπόλεις της Αττικής και άλλων πολλών περιοχών της χώρας που ακολουθούν τα πρότυπά της. Το σύνολο του επιτεύγματος (εξαιρετικά κερδοφόρου) υποβοηθείται από εκατοντάδες αλληλοσυγκρουόμενες διατάξεις και ρυθμίσεις, εξαιρέσεις και σκέτες παρανομίες, όπου εμπλέκονται δημόσιες υπηρεσίες, ΔΕΚΟ, εργολάβοι, νομικοί, η Εκκλησία, μοναστήρια και δεν συμμαζεύεται. Η πρόταση είναι απλή. Καταργήστε όλο αυτό το νοσηρό πλέγμα και απαγορεύστε χωρίς καμιά εξαίρεση τη δόμηση εκτός σχεδίου πόλεως. Κάνετε σχέδια πόλεως όπου θεωρείτε ότι χρειάζεται (πράγμα που θα σηκώνει

βέβαια συζήτηση...), κατασκευάστε τις απαραίτητες υποδομές και στη συνέχεια επιτρέψτε την οικοδόμηση...

Χαρακτηρίστε ιδιώνυμο αδίκημα τα αυθαίρετα και επειδή λέτε ότι δεν ... έχετε τα μέσα να τα κατεδαφίσετε, ακόμη και όταν με δικαστικές αποφάσεις επιβάλλεται κάτι τέτοιο, προχωρήστε στη δήμευσή τους εν αναμονή της απόκτησης των μέσων που ... σας λείπουν! Ιδιώνυμο αδίκημα πρέπει φυσικά να είναι και η με κάθε τρόπο και πράξη ή παράλειψη συμμετοχή στην οικοδόμηση και στη λειτουργία του αυθαιρέτου: εργολάβοι, κάθε είδους δημόσιοι λειτουργοί, επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, τηλεφώνου και άλλοι ενδεχόμενοι φορείς παροχής υπηρεσιών και σύνδεσης με οποιοδήποτε δίκτυο θα είναι έτσι ποινικά και αστικά υπόλογοι. Χωρίς εξαιρέσεις και παραθυράκια. Ίσως έτσι αποκατασταθεί και η εικόνα της ... δημόσιας υγείας, αφού σήμερα σε περιοχές αυθαιρέτων σημειώνονται αφύσικα ποσοστά ποικίλων σοβαρών ασθενειών που «επιβάλλουν» στις ΔΕΚΟ να παρέχουν στο αυθαίρετο.., τηλέφωνο για ώρα ανάγκης (την αυθεντικότητα των ιατρικών βεβαιώσεων κανείς ποτέ δεν κουράσθηκε να επαληθεύσει...).

Τέλος, είναι κατεπείγον να αναζητηθούν οι νομικές φόρμουλες ή τα νέα νομοθετικά μέτρα που θα θέσουν ένα οριστικό τέρμα στην αναγνώριση «δικαιωμάτων» ιδιοκτησίας δασών και ελεύθερων χώρων σε πρόσωπα, οργανισμούς και θεσμούς με την επίκληση απίθανων δικαιωμάτων χρησικτησίας από αρχαίους προγόνους, ποιμένες και συναφή επαγγέλματα, με τη χρήση διοικητικών πράξεων της οθωμανικής αυτοκρατορίας (σε άπταιστο αραβικό αλφάβητο, προ του κεμαλικού εκλατινισμού της τουρκικής γλώσσας...) και άλλα που προκαλούν γέλια ή αγανάκτηση. Μια σοβαρή διαβούλευση με έμπειρους νομικούς θα πρόσφερε στην κυβέρνηση και τους αρμόδιους (;) υπουργούς της πλούσιο υλικό. Εάν δε είχε και τη σοφία να αναζητήσει τις πληροφορίες και τις συμβουλές της πιάτσας σε επιλεγμένες περιοχές της χώρας θα μπορούσε να καταρτίσει τον πλήρη οδηγό της παράλληλης οικονομίας πάνω στη οποία οικοδομήθηκε η οικονομία που σήμερα φτάνει η ίδια και οδηγεί και όλους εμάς σε δραματικά αδιέξοδα.

Κατά διαβολική σύμπτωση όλες αυτές οι διεκδικήσεις με βάση το ένδοξο παρελθόν της χώρας χωροθετούνται σε περιοχές που σήμερα θεωρούνται «φιλέτα». Άλλη μια απόδειξη της διορατικότητας της φυλής, που πριν από εκατό και διακόσια χρόνια έβλεπε πού πάει το πράγμα και έτσι εξασφάλιζε για τους μεταγενέστερους τους τίτλους και τα «δικαιώματα» που διεκδικούν σήμερα και όχι αναγκαστικά στα χωριά που ζούσε τότε! Ειδική μνεία πρέπει να γίνει στους ποικιλώνυμους «οικοδομικούς συνεταιρισμούς» που διεκδικούν, σε «κινηματική» μάλιστα βάση, ανύπαρκτα δικαιώματα ή πολύ υπαρκτά αλλά παρανόμως παραχωρηθέντα. Και μόνο η ανάγνωση των ονομασιών τους προκαλεί συνήθως έκπληξη και γέλιο, συχνά όμως παραπέμπει σε σχέσεις πελατείας και χαριστικών παροχών σε κατηγορίες συμπολιτών μας που πολύ απέχουν από κάποιες έκτακτες καταστάσεις (π.χ. προσφυγιάς ή ακραίων φυσικών

καταστροφών), οι οποίες ίσως κάποτε να ήταν η νομιμοποιητική βάση της παραχώρησης. Διαβάστε προσεκτικά έναν ενδεικτικό κατάλογο που δημοσιεύτηκε στο «Βήμα» προ ημερών και θα καταλάβετε τι εννοώ, αλλά και το μέγεθος του προβλήματος, μια και οι εν λόγω συνεταιρισμοί διεκδικούν κάμποσες εκατοντάδες χιλιάδες στρέμματα στην Αττική. Είναι προφανές ότι αν δεν είναι δυνατό να διαλυθούν αμέσως, πρέπει να ελεγχθούν αυστηρά και δημόσια όλα τα δήθεν δικαιώματα τους και να κοπεί πλήρως η όποια διασύνδεση τους με το Δημόσιο.

Όλα αυτά τα μέτρα, απολύτως πραγματοποιήσιμα σε ορατό ορίζοντα, απαντούν σε μερικά από τα βασικά προβλήματα που θέτει το σημερινό πλαίσιο όπου στα τυφλά προσπαθούμε όλοι να βρούμε κάποιες λύσεις για να περιορίσουμε τις καταστροφές των δασών και των άλλων ελεύθερων χώρων. Προφανώς δεν απαντούν σε όλα τα προβλήματα, δείχνουν όμως την κατεύθυνση. Η οποία είναι ο δημόσιος και κοινωνικός έλεγχος των δασών και των ελεύθερων χώρων, ώστε να είναι δυνατή η περαιτέρω ανάδειξη και ουσιαστική προστασία τους. Με λίγα λόγια, συνιστούν μια ουσιαστική εθνικοποίηση των δασών με όλα τα νόμιμα μέσα, αν χρειάζεται και με αναγκαστικές απαλλοτριώσεις και δικαστικούς αγώνες. Μια πολιτική που θα πήγαινε προς αυτήν την κατεύθυνση θα ήταν και η καλύτερη και μακράς διάρκειας «αποζημίωση» για τις πρόσφατες καταστροφές που θα αποδιδόταν σε όλη την ελληνική κοινωνία πέρα από τις αναγκαίες και άμεσες αποζημιώσεις στους άμεσα πληγθέντες. Δυνάμει πληγθέντες, άμεσα και έμμεσα, είμαστε όλοι αν συνεχιστεί η σημερινή κατάσταση.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «Η ΑΥΓΗ» στις 5 Αυγούστου 2007, σ. 7.